

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıda belirtilen soruların **İçişleri Bakanı Mustafa Çiftçi** tarafından Anayasanın 98. ve TBMM İçtüzüğü'nün 96. ve 99. Maddeleri uyarınca yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Serhat EREN
Diyarbakır Milletvekili

Muğla ili Bodrum ilçesi açıklarında meydana gelen ve en az 19 göçmenin yaşamını yitirdiği tekne faciası, ülkemizin de taraf olduğu uluslararası insan hakları yükümlülükleri ve yaşam hakkının korunması bakımından son derece ciddi bir tabloyu ortaya koymaktadır. Aralarında bebeklerin de bulunduğu göçmenlerin hayatını kaybettiği bu vahim olay, Ege Denizi'nde uzun süredir devam eden ve göçmenlerin yaşam hakkını tehdit eden yapısal sorunların bir sonucu olarak değerlendirilmelidir.

Ege hattı, Avrupa'ya ulaşmaya çalışan göçmenler açısından giderek daha tehlikeli bir geçiş güzergâhına dönüşmüş; güvenli ve yasal geçiş yollarının sınırlı olması, göçmenleri deniz yoluyla ve güvensiz araçlarla hareket etmeye zorlamıştır. Bu durum, insan kaçakçılığı ağlarının güçlenmesine yol açarken, göçmenlerin yaşamlarını ciddi risk altına sokmaktadır. Öte yandan, Avrupa Birliği ile Türkiye arasında imzalanan Geri Kabul Anlaşması kapsamında uygulanan politikalar ve son zamanlarda görüşülen AB Yeni Göç ve İltica Paktı, Türkiye'nin fiilen bir sınır ülkesi olarak konumlandırılmasına neden olmuş; göçmenlerin hareketliliğini sınırlandırırken, güvenli alternatiflerin yetersizliği sebebiyle daha riskli güzergâhlara yönelim artmıştır.

Uzun yıllardır Avrupa Birliği'nin göç politikaları, göç ve iltica sorumluluğunu üçüncü ülkelere devretmeye yönelik bir eğilim göstermektedir. Bu yaklaşım, özellikle Akdeniz ve Ege'de yaşanan ölümler, yasadışı geri itmeler, silahlı müdahaleler, toplu alıkoymalar, kötü yaşam koşulları ve insani yardımın suç sayılması eğilimi ve uluslararası koruma hakkına erişimin zorlaştırılması gibi ciddi insan hakları ihlallerine ilişkin eleştirilerle birlikte tartışılmaktadır.

Bu çerçevede, yaşanan can kayıplarının münferit olaylar olarak değil, göç yönetimi politikalarının sahadaki sonuçları bağlamında ele alınması gerekmektedir. Göçmenlerin yaşam hakkının korunması, ulusal ve uluslararası hukuk bakımından devletin temel yükümlülükleri arasında yer almaktadır.

Bu bağlamda;

1. Muğla ili Bodrum ilçesi açıklarında meydana gelen söz konusu olayda hayatını kaybeden ve kurtarılan göçmenlerin uyrukları, yaş grupları ve cinsiyetlerine ilişkin detaylı veriler nelerdir? Olayın meydana geldiği ana ilişkin olarak Sahil Güvenlik Komutanlığı'nın müdahale süreci nasıl işlemiştir?
2. Söz konusu botun batmasına neden olan koşullara ilişkin idari inceleme başlatılmış mıdır? Olay öncesinde bölgede yürütülen gözetim ve önleme faaliyetleri nelerdir? Bu tür faciaların önlenmesine yönelik çalışmalar yapılmakta mıdır?
3. Göçmenlerin deniz yoluyla tehlikeli geçişlere yönelmesini engellemek amacıyla güvenli ve yasal alternatiflere ilişkin uluslararası bir politika geliştirilmesi yönünde çalışmalar bulunmakta mıdır?
4. Son beş yıl içerisinde Ege Denizi'nde meydana gelen benzer facialarda hayatını kaybeden göçmenlerin sayısı yıllara göre kaçtır? Bu olaylara ilişkin kamuoyuna açıklanan kapsamlı bir rapor bulunmakta mıdır?
5. İnsan kaçakçılığıyla mücadele kapsamında yürütülen soruşturmalar ve açılan davalar hakkında güncel veriler nelerdir? Bu ağların önlenmesine yönelik ne tür yapısal tedbirler alınmaktadır?
6. Türkiye'nin imzaladığı Geri Kabul Anlaşması kapsamındaki yükümlülüklerinin, göçmenlerin deniz yoluyla riskli geçişlere yönelmesi üzerindeki etkilerine dair herhangi bir değerlendirme yapılmakta mıdır?
7. Göçmenlerin Türkiye'de temel haklara erişimini güçlendirmek ve yeniden tehlikeli göç yollarına başvurmalarını önlemek amacıyla yürütülen sosyal, hukuki ve idari politikalar nelerdir?
8. Son yıllarda Ege ve Akdeniz'deki göçmen ölümleri ve sınırda yaşanan hak ihlallerine ilişkin uluslararası raporlar hakkında Bakanlığınızın değerlendirmesi nedir? Türkiye bu konuda Avrupa Birliği ve ilgili ülkeler ile herhangi bir diplomatik temasta bulunmuş mudur?
9. Avrupa Birliği'nin sınır yönetimini üçüncü ülkelerle yürütme politikaları kapsamında Türkiye'nin AB sınır kontrolünün bir parçası haline getirilmesi veya fiilen Avrupa Birliği'nin sınır polisi rolünü üstlenmesi yönünde herhangi bir girişim söz konusu mudur?